

Genfæende er fæet meget store Misbrug; thi, naar man nu vil gaae en Landsby igjennem, saa skal man neppe kunne finde Gadejord, og paa mange Stæder vil man, naar man i denne Sag vil henvende sig til den største Lodsæier, som skulde eie Matriculskort og skulde kunne paaavise, hvorledes det forholder sig, faae det Svar: vi have ikke de Matriculskort. Man skal lægge Mærke til, at ogsaa i denne Retning har Tilsynet været forsømmeligt og Omhuen ikke tilstrækkelig (Hør!).

Vi komne nu til S. 6; det er, sagde den ærede Rigsdagsmand, det egentlige afgjørende Punkt, i denne § ignoreres Eieren (Mourier: Det sagde jeg ikke). Det er mig meget hjært, at den ærede Rigsdagsmand ikke sagde det; naar han seer sine fævne Foredrag efter, saa, hvis han skulde finde det, er jeg overbevist om, at han vil lade det blive staaende der. Den ærede Rigsdagsmand sagde, — det haaber jeg dog, han sagde — at Fæsterne optræde som Medeiere, og det er den farlige Side af Sagen, det er Principet, som her i denne § er det farlige, men det er jo aldeles ikke saa. Den ærede Rigsdagsmand søgte ved denne Leilighed at bringe Sagen ind paa Gebetet om Fæsternes Adkomst til deres Fæstestæder, og han udtalte sig der omtrent saaledes: denne Medieidomsret, som Nogle have søgt at benytte for at udbrede en falsk Lære, strider mod den soleklare Sandhed (Hør! Hør!); ganske rigtigt, det strider mod den soleklare Sandhed, men det strider ligesaa meget mod den soleklare Sandhed at sige, at Jorddrotterne have en fuldständig Eiendomsret (Hør! Ja!); Jorddrotterne have en indskrænket Eiendomsret, og en Eiendomsret, som kan blive mere indskrænket, og al Indskrænkning overført i Tal bliver Indskrænkning i Værdi. Jeg skal i dette Dieblik ikke forfølge denne Sag længere, just fordi den ikke har med denne § at gjøre; men jeg har kun udtalt det, fordi jeg ikke ved nogen Leilighed vil vige et Skridt tilbage fra den Erklæring, at jeg holder mig fuldkommen overbevist om, at den samme Haand, som har deelt imellem Eieren og Jorddrotter angaaende Staynsbaandet, Høvet o. s. v., kan dele dem imellem med Genhyn til denne Bestiddelsesret. For at godtgjøre, at denne

§ slet Intet har i denne Retning hermed at gjøre, vil jeg henlede Thingets Opmærksomhed paa, at den bestaaer af to forskjellige Dele. Den ene tillader Fæsteren at leie det Huus bort, som han har bygget paa sin Jord. Det ærede Medlem sagde selv, at denne Bebyggelsesret havde han for sin Fæstetid; ganske rigtigt, og Bortleieretten have vi idetmindste stræbt efter at give ham igaar; om han faaer den, vide vi ikke, men vi her i Thinget ere altsaa nu idag under den Forudsætning, at han faaer den, vi antage, at han har Ret til at bygge, og han faaer, haabe vi, Ret til at leie ud. Jeg kan godt begribe, at det ærede Medlem, som saa stærkt bekæmpede denne Ret til at udleie, kan have Noget at indvende herimod, uagtet det maaskee kunde være for tidligt at gjøre Brug af denne Ret, som endnu ikke er anerkjendt, men det være sig nu som det vil, Gen har Ret til disse Bygningers Afbenyttelse, og det er Sogneforstanderskabet; thi dette, som kan sende Huusmanden paa Omgang hos hvem det skal være, kan ogsaa indlægge ham i Dvarteer i saadanne Huse, det kan give ham Dvarteer i dette Huus, men hvorledes nu Sogneforstanderskabet og Leieren forenes om denne Sag, det kommer virkelig ikke Eieren ved. Imidlertid har jeg dog — og mange af mine Venner have bebrejdet mig det — ved denne Leilighed villet bringe i Erindring, at der var en Jorddrot, og derfor ogsaa søgt at tilfikkre ham en Indtægt af det Huus, som staaer paa en Jord, hvormed han ikke har det allermindste at gjøre, et Huus, som kan blive belagt af Sogneforstanderskabet uden at spørge Eieren derom, og som det, hvis Thinget faaer sat sin Villie igjennem, vil staae til Fæsterens frie Raadighed at leie ud til hvem han vil. Altsaa forekommer det mig, at denne Deel af Paragraphen, hvor det kun gjælder om at bygge et Huus og leie det ud for hans Levetid, ikke i allermindste Maade træder i Modspætning til nogen af de Anordninger, som bestaae, og endnu mindre til dem, som vi haade skulle komme til at bestaae. Men nu kommer den sidste Deel: „Naar dette“, nemlig Fæstebrevet, „er udløbet, fastsættes det fremtidige Afgiftsforhold ved Overeenskomst med Jorddrotten eller ved Burdering.“ Det er slet ikke